

Mühdan Sağlam<sup>1</sup>

Enerji ve İklim Değişikliği Çalışmaları Merkezi Direktörü

## HÜRMÜZ KISKACINDA KÜRESEL ENERJİ JEOPOLİTİĞİ VE TÜRKİYE

### DEĞERLENDİRME NOTU

#### Giriş

ABD, İsrail ve İran arasında başlayan yeni çatışmanın bir bölgesel savaşa evrilmesi, beraberinde büyük bir insani kriz getireceği gibi enerji arz güvenliği açısından da ciddi soru işaretlerine gebe. İran'ın Körfez'deki ABD üslerini hedef alması ve tarafların karşılıklı hamleleri dikkate alındığında, çatışmaların zamana yayılması beklenebilir.

Orta Doğu bölgesinde İran'ı diğer ülkelerden ayıran pek çok özellik sıralanabilir; ancak bu yazının odağı çerçevesinde İran'ı farklı kılan temel unsur, önemli bir petrol ve gaz üreticisi olmasının yanı sıra Hürmüz Boğazı gibi küresel enerji dengeleri açısından hayati bir noktayı kontrol etmesidir. Bununla birlikte İran'ın Türkiye ile komşu olması ve doğal gaz tedarikinde ana aktörlerden biri konumunda bulunması, mevcut durumun Türkiye açısından etrafıca değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede değerlendirme notunda; İran'ın Türkiye'ye gaz akışını kesme olasılığı, Hürmüz Boğazı'nın stratejik önemi ve olası bir kapatılma senaryosunun küresel ve bölgesel ölçekte yaratacağı ekonomi ile enerji eksenli etkiler incelenecektir. Ayrıca bu durumun Türkiye ekonomisi ve enerji piyasasındaki karşılığı ile kapanan bu boğazdan kazançlı çıkması muhtemel aktörler ele alınacaktır.

#### İran Türkiye'ye gaz akışını keserse ne olur?

Öncelikle güncel bilgiler, boru hatlarının doğrudan hedef alınmadığını göstermektedir. Bununla beraber İran'ın tedbir

<sup>1</sup> <https://tepav.org.tr/ekibimiz/s/1494>

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazar(lar)ına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

amaçlı veya olası bir saldırı nedeniyle Tebriz-Ankara Boru Hattı'nı kapatma ihtimali mevcuttur. Bu noktada, durumu veriler ışığında incelemek yerinde olacaktır.

İran ile Türkiye arasında temelleri 1990'ların sonunda atılan hattın ilk akış 2000'li yılların başında gerçekleşmiştir. O tarihten bu yana iki ülke arasındaki gaz akışında yaşanan aksaklıklar sık sık kamuoyuna yansımaktadır. Bu durumun bilinen en önemli nedeni; İran'da elektrik üretiminin büyük bir kısmının doğal gazla dayalı olması ve üretimin yaptırımlar sebebiyle hedeflenen seviyeye ulaşamaması neticesinde, ihracat için ayrılan gazın iç piyasaya kaydırılmasıdır. Buna karşın, iki ülke arasındaki gaz akışı miktarı dönemlere göre değişse de sürekliliğini korumuştur. Hatta 31 Temmuz 2026'da süresi dolacak olan ve yıllık 10 milyar metreküp (bcm) gaz alımına dayanan anlaşmanın uzatılması şaşırtıcı olmayacaktır.

EPDK verileri incelendiğinde, Türkiye'nin son beş yıllık ithalatında İran'ın payının %13 civarında olduğu görülmektedir. 2024 yılı verileri de bu tabloyla paralellik arz etmektedir. Türkiye 2024 yılında toplam 52,2 bcm doğal gaz ithal etmiş; bu miktarın 7,04 bcm'i, yani %13,4'ü İran'dan tedarik edilmiştir.<sup>2</sup> Bu çerçevede, son yılın verileriyle genel ithalat eğilimi arasında bir uyum olduğu söylenebilir. Diğer tedarikçilerden farklı olarak İran ile yapılan anlaşmada fiyatlandırma, tamamen brent petrol fiyatlarının seyrine bağlı ilerlemektedir.

İran ile Türkiye arasındaki tabloyu karmaşıklaştıran bir diğer unsur ise Türkmen gazının "swap" (takas) yoluyla İran üzerinden Türkiye'ye aktarılmasıdır. İran ile Türkmenistan arasında yıllık toplam kapasitesi 20 bcm düzeyinde olan iki hat mevcuttur. Bu hatlar üzerinden gelen Türkmen gazı; İran iç piyasası, Azerbaycan, Irak ve 2025'ten bu yana swap yöntemiyle Türkiye'ye aktarılmaktadır. Taraflar arasındaki anlaşma uyarınca, 2030 yılına kadar yıllık 2 bcm Türkmen gazının bu yolla Türkiye'ye ulaştırılması öngörülmektedir.<sup>3</sup>

Türkmenistan ve İran gazı birlikte değerlendirildiğinde; hattın tam kapasite çalışması durumunda akışın 12 bcm'e çıkması mümkün olsa da ortalamanın 10-11 bcm bandında kalması daha gerçekçi bir senaryodur. Türkiye'nin yıllık tüketiminin yaklaşık 55-60 bcm seviyesinde seyrettiği dikkate alındığında, yıllık 11 bcm'lik bir kesinti, enerji dengelerinde ciddi bir açık yaratacaktır.

Söz konusu senaryo riskli görünmekle birlikte, geçmiş krizlerden farklı olarak üç temel faktör olası bir kesintinin daha az sarsıntılı atlatılmasını sağlayabilir. İlk olarak; 2021 sonu ve 2022 başında yaşanan İran gazı kesintisi, organize sanayi bölgelerinde üretimin aksamasına kadar varmış ve ekonomik konjonktürle birleşince ağır sonuçlar doğurmuştu. Ancak içinde bulunduğumuz mart ayı itibarıyla en sert kış koşullarının geride kalması, gaz tüketiminde mevsimsel bir düşüşü beraberinde getirecektir. Bu durum, ani bir kesintide kriz yönetimini kolaylaştıracaktır. İkinci olarak; Türkiye'nin mevcut depolama kapasitesi 6,3 bcm civarındadır.<sup>4</sup> Depoların tamamının dolu olduğu varsayımı altında<sup>5</sup>, kısa süreli bir kesinti belli bir süre sırtlanabilir, zira ufukta gaz tüketimin artışı değil, düşüşü beklenmektedir. Son olarak, yenilenebilir kaynakların elektrik üretimindeki payı 2021'den bu yana ciddi bir ivme

<sup>2</sup> EPDK (2025). Doğal Gaz Piyasası Yıllık Sektör Raporu 2024. EPDK. <https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-94/dogal-gazyillik-sektor-raporu>

<sup>3</sup> Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. (2025). Türkmen Gazı Türkiye'ye Geliyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. <https://enerji.gov.tr/haber-detay?id=21448>

<sup>4</sup> TRT Haber. (2025). Türkiye'nin Doğal Gaz Depolama Kapasitesi 6,3 Milyar Metreküp Oldu. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/ekonomi/turkiyenin-dogal-gaz-depolama-kapasitesi-63-milyar-metrekup-oldu-926683.html>

<sup>5</sup> AA Enerji Terminali. (2025). Enerji Bakanı Bayraktar Doğal Gaz Depolarının Yüzde 100 Doluluğa Ulaştığını Bildirdi. AA Enerji Terminali. <https://www.aa.com.tr/tr/enerjiterminali/dogal-gaz/enerji-bakani-bayraktar-dogal-gaz-depolarinin-yuzde-100-doluluga-ulastigini-bildirdi/53069>

kazanmıştır. Bu artış, doğal gazın elektrik üretimindeki ağırlığını azaltmaktadır. TEİAŞ verilerine göre Türkiye, 2021'de elektrik ihtiyacının %33,2'sini doğal gazdan karşılarken<sup>6</sup> bu oran, 2025'te %23'e gerilemiştir.<sup>7</sup> Özellikle güneş ve rüzgâr enerjisindeki kapasite artışı, bu gerilemenin ana itici gücüdür. Elektrik üretimindeki bu yapısal dönüşüm, gazın bir kısmını ikame ederek kriz yönetimini desteklemektedir.

Özetle; İran'ın Türkiye'ye dönük gaz akışını askıya alması kısa vadeli bir şok yaratacak olsa da depolama kapasitesindeki artış, LNG'nin yükselen payı ve mevsimsel avantajlar sayesinde bu etkinin 2021-2022 dönemindeki kadar keskin olması beklenmemektedir. Türkiye'nin bu süreçte Rusya ve ABD'den ek gaz tedarik ederek arz-talep dengesini koruması, en muhtemel çıkış yolu olarak öne çıkmaktadır.

### İran petrol akışında kesintinin Türkiye ve dünyaya etkisi

İran'ın doğal gazın yanı sıra küresel ölçekte önemli bir petrol üreticisi olduğu da bilinmektedir. OPEC verilerine göre 1970'li yıllarda günlük 6 milyon varil petrol üreten Tahran'ın üretimi, yaptırımların etkisiyle sert bir düşüş kaydetmiştir. Güncel veriler uyarınca, günlük üretim 3,3 milyon varil civarındadır; bu petrolün %90'ı Çin'e ihraç edilirken kalan miktar iç pazarda tüketilmekte veya Umman'a gönderilmektedir.<sup>8</sup>

Türkiye'nin İran ile olan petrol ticaretinde 2010 yılından sonra belirgin bir gerileme gözlenmektedir. 2010 yılındaki Birleşmiş Milletler (BM) yaptırımları öncesinde İran; Türkiye petrol piyasasında Irak gibi %20'ler düzeyinde payı olan stratejik bir aktördü. Ancak 2010 itibarıyla ABD yaptırımlarının sıkılaşmasıyla birlikte Türkiye, İran'dan petrol alımını aşamalı olarak azaltırken doğal gaz tedarikini sürdürmüştür. Diğer bir ifadeyle Ankara, ABD'nin "petrol veya doğal gazdan birini seçmesi" yönündeki telkinleri karşısında tercihini gazdan yana kullanmıştır. Petrol alımını neredeyse sıfırlayan Türkiye, böylelikle ABD ile müttefiklik ilişkilerine halel gelmesinin önüne geçmeye çalışmıştır. Bu çerçevede, İran'dan dünyaya petrol akışının kesilmesi Türkiye'yi doğrudan etkilemeyecek olsa da dolaylı etkiler kaçınılmazdır.

Küresel piyasalarda İran petrolü her ne kadar sınırlı sayıda ülkeye ihraç edilse de Tanker Trackers verilerine göre Çin pazarında İran kaynaklı petrolün payı %19,6'dır; yani günlük yaklaşık 1,6 milyon varil İran petrolü Çin'e akmaktadır.<sup>9</sup> Bu oranla İran, %21'lik pazar payına sahip olan Suudi Arabistan'ın ardından Çin'in en büyük ikinci petrol tedarikçisi konumundadır. İran'dan gelen petrolde aksama yaşanması, Çin'e giren her beş varil petrolden birinin eksilmesi anlamına gelmektedir.

Bununla beraber İran, coğrafi konumu itibarıyla sadece bir tedarikçi değil, aynı zamanda özellikle Asya pazarını derinden etkileyebilecek bir geçiş noktasıdır. Bu durum, Hürmüz Boğazı'nda akışın kesilmesi riskini gündeme getirmektedir. Türkiye'nin süreçten dolayı olarak etkilenmesine neden olacak faktörlerin başında da bu stratejik aks gelmektedir.

<sup>6</sup> TEİAŞ. (2026). Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri. TEİAŞ. <https://www.teias.gov.tr/turkiye-elektrik-uretim-iletim-istatistikleri>

<sup>7</sup> Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (2026). Elektrik. <https://enerji.gov.tr/bilgi-merkezi-enerji-elektrik>

<sup>8</sup> Reuter. (2026). Iran's main oil and gas production and infrastructure. Reuters. <https://www.reuters.com/world/middle-east/an-overview-irans-energy-industry-infrastructure-2026-02-28/>

<sup>9</sup> Reuters. (2026). China's heavy reliance on Iranian oil imports. Reuters. <https://www.reuters.com/business/energy/chinas-heavy-reliance-iranian-oil-imports-2026-01-13/>

### Hürmüz Boğazı'nda akış durursa ne olur?

İran'ın bir petrol üreticisi olması, stratejik açıdan elbette önemlidir ancak onu diğer üreticilerden ayıran temel fark, dünyanın en kritik geçiş noktalarından biri olan Hürmüz Boğazı'nı kontrol ediyor olmasıdır. Umman ile İran arasında yer alan Hürmüz Boğazı, Basra Körfezi'nin kuzeyi ile güneyini birbirine bağlayan hayati bir su yoludur.

Uluslararası Enerji Ajansının (IEA) 2025 Petrol Görünümü Raporu'na göre, küresel petrol tüketimi günlük 104-105 milyon varil civarındadır. Bu hacmin yaklaşık %20'sine tekabül eden 20 milyon varil petrol, Hürmüz Boğazı üzerinden taşınmaktadır. Bu yüksek oran, sadece İran'ın üretiminden değil; Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Katar ve Irak gibi önde gelen üreticilerin de bu rotayı kullanmasından kaynaklanmaktadır. Benzer şekilde, dünyanın lider sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatçıları arasında yer alan Katar ve BAE, sevkiyatlarını bu boğaz üzerinden gerçekleştirmektedir. ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) verilerine göre Hürmüz Boğazı'ndan günlük 100-110 milyon metreküplük gaz geçişi olmaktadır. Bu miktar, sadece hacmiyle değil, alternatifi olmayan bir güzergâh olmasıyla da dikkat çekmektedir. Dolayısıyla Hürmüz Boğazı'nın kapatılmasının küresel etkileri sarsıcı olacaktır.

Hürmüz'ün kapatılmasının bir diğer yansıması ekonomide görülecektir. Böylesi bir adım; küresel piyasalarda arz dengesizliği, fiyat istikrarsızlığı ve spekülasyon dalgaları için uygun bir zemin oluşturacaktır. Kısa vadede enerji maliyetlerinin artmasıyla enflasyonist baskılar, özellikle enerji ithalatçısı ülkelerde daha yoğun hissedilecektir. JP Morgan'ın analizlerine göre petrol fiyatlarındaki 10 dolarlık bir artış, ABD başta olmak üzere büyük ekonomilerde enflasyonu 0,15 puan tetikleyebilir. Oxford Economics ise bu konuda daha kötümser bir senaryoya sahiptir; kuruluşa göre her 10 dolarlık artış, yarım puanlık bir enflasyon artışı olarak karşılık bulabilir. Bu durum, merkez bankalarının faiz politikalarından türev piyasalarına kadar birçok stratejinin yeniden gözden geçirilmesine neden olacaktır.

Arz cephesinden bakıldığında Hürmüz, petrol akışının durmasıyla devasa bir ekonomik kayıp anlamına gelmektedir. Talep cephesine mercek tutulduğunda ise Çin, Hindistan, Japonya ve Güney Kore'nin petrol ithalatında Suudi Arabistan, BAE, Kuveyt ve Irak gibi tedarikçilerin payının %70-80 düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu ülkelerde meydana gelecek bir arz sıkıntısı; üretim ve ulaşımda ciddi aksamalara, tedarik zincirinde kopuşlara yol açacaktır. Bu da petrol fiyatlarının yanı sıra üretimdeki aksamalar kanalıyla yeni bir enflasyonist dalga yaratacaktır.

Hürmüz'ün stratejik önemi ve Tahran'dan gelen zaman zaman tekrarlanan "kapatma" tehditleri, bölge ülkelerini alternatif arayışına itmektedir. BAE, 2008 yılında devreye aldığı Fujairah Boru Hattı ile Hürmüz Boğazı'nı devre dışı bırakmaya yönelik bir adım atmıştır. Günlük 1,5 milyon varil kapasiteli bu hat, petrolü Umman Körfezi'ne ulaştırmaktadır. Ancak bu miktar, Hürmüz'den geçen toplam hacmin sadece küçük bir kısmını karşılayabilmektedir. Suudi Arabistan ve Katar gibi ülkelerin üretimini taşıyacak benzer bir altyapı henüz mevcut değildir. Ayrıca söz konusu hat yalnızca petrol taşıyabilmekte, LNG ihracatına çözüm sunamamaktadır. Yine de bu hattın varlığı, sınırlı da olsa bir alternatif yaratılabileceğine dair bir işaret sunmaktadır. Ancak bu noktada güvenlik riskleri göz ardı edilmemelidir; nitekim bahsi geçen hat geçmişte Husiler tarafından hedef alınmıştır. Bölgedeki gerilim, bu tür stratejik hatların da saldırı menzilinde olduğunu göstermektedir.

### Hürmüz'ün kapanmasının Türkiye'ye olası etkileri

Türkiye açısından duruma bakıldığında, Körfez ülkelerinden doğrudan petrol akışının sınırlı olduğu görülmektedir. Türkiye'nin temel tedarikçileri Rusya (%60 pay), Kazakistan ve Irak'tır. Suudi Arabistan'ın payı %3-4 civarında seyretmektedir. Bağdat ile Ankara arasındaki görüşmeler neticesinde Kerkük-Yumurtalık Hattı'nda akışın yeniden başlaması, petrol arzında ani bir kesinti riskini azaltmakta ve olası bir Suudi Arabistan kaynaklı açığı kapatma imkânı sunmaktadır. Ancak motorin tedarikinde Hindistan kaynaklı bir risk mevcuttur. Hindistan, petrolünün önemli bir kısmını Rusya'dan alsa da kalan miktar için Körfez ülkelerine bağımlıdır. Körfez'den gelen ham petroldeki kesinti, Hindistan'ın motorin ihracatını sekteye uğratabilir. Bu durumda Türkiye, Rusya'dan motorin ithalatını artırmak veya iç üretimi yükseltmek zorunda kalabilir; bu riskin şimdiden planlanması elzemdir.

Türkiye açısından meselenin bir diğer boyutu da ekonomiktir. EPDK verilerine göre, 2024 yılında yaklaşık 50 milyon ton petrol ve türevi ithal edilmiştir. Bu ithalatın neredeyse tamamı dövizle gerçekleştirilmektedir. Petrol fiyatlarındaki oynaklık, Türkiye için daha fazla döviz ihtiyacı, yani cari açığın büyümesi demektir. Ayrıca petrol fiyatlarındaki artışın akaryakıt, ulaştırma ve nakliye maliyetlerine hızla yansması, doğrudan enflasyonist bir etki yaratacaktır. Bu da faiz politikalarından enflasyon beklentilerine kadar tüm ekonomik hesapların yeniden yapılmasını gerektirecektir.

### Hürmüz'de duran akışın kazananları: ABD ve Rusya

Hürmüz Boğazı jeopolitik açıdan özellikle Körfez ülkeleri için hayati bir geçiş noktasıdır; ancak dünyanın diğer iki dev üreticisi olan Rusya ve ABD için durum böyle değildir.

ABD Enerji Enformasyon İdaresine (EIA) göre günlük 13,6 milyon varil petrol üreten ABD, bu üretimin yaklaşık 12,5 milyon varilini ihraç etmektedir.<sup>10</sup> Körfez ülkelerinin aksine Hürmüz Boğazı'nı aktif bir güzergâh olarak kullanmayan ABD, coğrafi konumu sayesinde dünyanın farklı bölgelerindeki pazarlara doğrudan erişebilmektedir. Meksika, Hollanda, Japonya ve Çin, ABD'nin başlıca ihracat pazarları arasında yer almaktadır.<sup>11</sup> Venezuela'dan gelecek petrolün ABD iç tüketimini, özellikle de Körfez bölgesindeki ihtiyacın önemli bir kısmını karşılaması durumunda, ABD'nin ihracat kapasitesinde bir artış beklenebilir. Petrol üretiminin 2027 yılında günlük 500 bin varil artacağına dair öngörülerle birleştirildiğinde; ABD'nin Hürmüz kaynaklı bir krizden pazar payını genişleterek çıkması muhtemel görünmektedir.

Kuzey Denizi ve Baltık gibi deniz yollarının yanı sıra demir yolları ve boru hatlarıyla Asya'ya petrol ihraç eden Rusya, süreçten kazançlı çıkma potansiyeline sahip bir diğer tedarikçidir. Rusya resmi kaynaklarına göre üretim miktarı, geçtiğimiz yıl 2024 ile benzer şekilde günlük 10,8 milyon varil düzeyinde gerçekleşmiştir. Üretilen bu petrolün 4,8 milyon varili ihraç edilmiştir. İhracatın %80'i Çin ve Hindistan'a giderken bu iki ülkeyi Türkiye takip etmiştir. Avrupa'ya yönelik sevkiyat ise günlük 480 bin varil ile sınırlı kalmıştır. Rusya'nın da ABD gibi Hürmüz'e bağımlı olmadığı dikkate alındığında; özellikle Suudi Arabistan ve İran'dan doğan boşluğun bir kısmının, Çin pazarında Rusya tarafından doldurulması mümkündür. Benzer bir durum Türkiye ve Hindistan pazarları için de geçerlidir. Dahası, Hindistan ve Türkiye,

<sup>10</sup> EIA. (2026). EIA forecasts near-term U.S. crude oil production will remain near 2025 record. EIA. <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=67045#:~:text=January%2022%2C%202026-EIA%20forecasts%20near%2Dterm%20U.S.%20crude%20oil,will%20remain%20near%202025%20record&text=In%20our%20January%202026%20Short.million%20b%2Fd%20in%202027.>

<sup>11</sup> EIA. (2026). Short-Term Energy Outlook. EIA. <https://www.eia.gov/outlooks/steo/>

Rusya'dan petrol alımı konusunda maruz kaldıkları ABD baskısına karşı Hürmüz Boğazı'nın kapanmasını geçerli bir gerekçe olarak sunabilir.

Özetle, Asya pazarında Hürmüz kaynaklı bir tedarik sorunu, kısa vadeli şoklara ve kesintilere neden olsa da bu boşluğun ABD ve Rusya tarafından kendi lehlerine olacak şekilde doldurulması mümkündür. Bu tablo, her iki ülkenin de mevcut çatışma ortamından stratejik ve ekonomik kazanımlarla çıkabileceğine işaret etmektedir.

### Sonuç

Ortadoğu'da tırmanan gerilim ve Hürmüz Boğazı'nın bir jeopolitik koz olarak masaya gelmesi, küresel enerji piyasalarında "yeni bir normal" arayışını tetiklemektedir. Yapılan analizler, olası bir kesintinin etkilerinin 1970'lerdeki petrol şoklarından farklı olarak daha karmaşık ve asimetrik olacağını göstermektedir.

Türkiye açısından tablo iki farklı boyutta şekillenmektedir. Doğal gaz arz güvenliği noktasında; Türkiye'nin son yıllarda artırdığı depolama kapasitesi, FSRU yatırımları ve yenilenebilir enerjinin elektrik üretimindeki yükselen payı, İran kaynaklı ani bir kesintiye karşı ciddi bir tampon oluşturmaktadır. Ancak petrol piyasasında durum daha kırılgandır. Türkiye her ne kadar İran petrolüne doğrudan bağımlı olmasa da Hürmüz kaynaklı küresel fiyat artışları, doğrudan cari açık ve enflasyon kanallarıyla makroekonomik dengeleri zorlama potansiyeline sahiptir. Özellikle motorin ithalatında Hindistan gibi dolaylı tedarik yollarında oluşabilecek aksamalar, lojistik ve üretim maliyetleri üzerinde ek baskı yaratabilir.

Küresel ölçekte ise Hürmüz'ün kapatılması; Suudi Arabistan ve BAE gibi Körfez devlerini pazar kaybı ve güvenlik riskleriyle karşı karşıya bırakırken ABD ve Rusya gibi boğaza bağımlılığı olmayan aktörlerin pazar paylarını ve jeopolitik nüfuzlarını artırmalarına zemin hazırlayacaktır. Bu durum, enerji ticaretinde geleneksel rotaların sorgulandığı ve alternatif arz koridorlarının stratejik öneminin arttığı bir döneme işaret etmektedir.

Netice itibarıyla Türkiye'nin; enerji sepetini çeşitlendirmeye devam etmesi, Kerkük-Yumurtalık gibi mevcut hatların sürekliliğini güvence altına alması ve petrol fiyatlarındaki olası şoklara karşı para politikası ile enerji politikası arasındaki eş güdümü sıkılaştırması elzemdir. Bölgesel bir savaşın enerji hatlarına evrilmesi durumunda, hazırlıklı olmak sadece bir teknik gereklilik değil, ekonomik istikrarın korunması için stratejik bir zorunluluktur.